

– Не переймайтесь цим, – відповів Розумник. – Я сконструював пристрій, за допомогою якого ми зможемо добре чути один одного. Потрібно лише вставити у вухо спеціальну мембрану, що посилює звук, а розмовляти будемо за допомогою мікрофонів.

Одягнувши підсилювачі звуку, друзі нарешті вийшли із лісу та наблизилися до водоспаду.

Картина, що відкрилася перед ними, вражала. Потужні маси води зривалися із кам'яних виступів і двома потоками падали в прірву. Невеликий острів розділяв ці потоки на дві нерівні частини.

– А ви знаєте, що означає назва Ніагарського водоспаду? – звернулись до Самотнього Вовка Зернятка.

– Вона походить від ірокезького слова „ніакаре” – великий шум. Гуркіт цього водоспаду, як ви вже переконалися, чути на багато кілометрів. Водоспад розміщений якраз на кордоні США і Канади. Острів Козячий, який ви бачите, ділить Ніагарський водоспад на дві частини. Ліва має висоту 48 м та ширину 800 м і належить Канаді. Через неї протікає майже 95 % усієї води. Права частина належить до США і є дещо вищою – 51 м, але значно вужчою – всього 300 м.

– Коли ж з'явився цей водоспад?

– Кажуть, що вік його становить 8–9 тисяч років. Щороку водоспад „відвойовує” від території материка 7–10 см. За все своє існування водоспад відступив углиб материка більш ніж на 11 км.

– Він що – має ноги? – розгубився Пустунчик.

– Та ні, просто вода розмиває виступ, з якого вона падає, – пояснив Розумник.

– Мабуть, дуже велика кількість води пройшла через цей водоспад, – запідозрив Пустунчик.

– Так, звичайно. Хоча 29 березня 1848 року був випадок, коли Ніагарський водоспад зупинився на 30 годин унаслідок льодових заторів на річці Ніагара. Це стало справжнім дивом.

– Справді, це дуже красивий і величний водоспад – справжнє чудо світу. Але нам треба повертатися, адже на нас чекає іще багато цікавих мандрівок!

Зернятка разом із Самотнім Вовком повернулися до вігваму, забрали свої речі та щиро подякували індіанцеві за допомогу. Самотній Вовк порадив Зерняткам відвідати найдовшу у світі Мамонтову печеру та намалював карту, як до неї найшвидше дістатись.

Допитливі Зернятка знову вирушили у подорож.

Олег Йонка

Наукові казки про подорожі Зернят ти можеш прочитати у книжці Олега Йонки „Мандрівки Зернят”. Книжку можна придбати на сайті mis.lviv.ua/posluhy/vydavnytstvo

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 22.09.15,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.

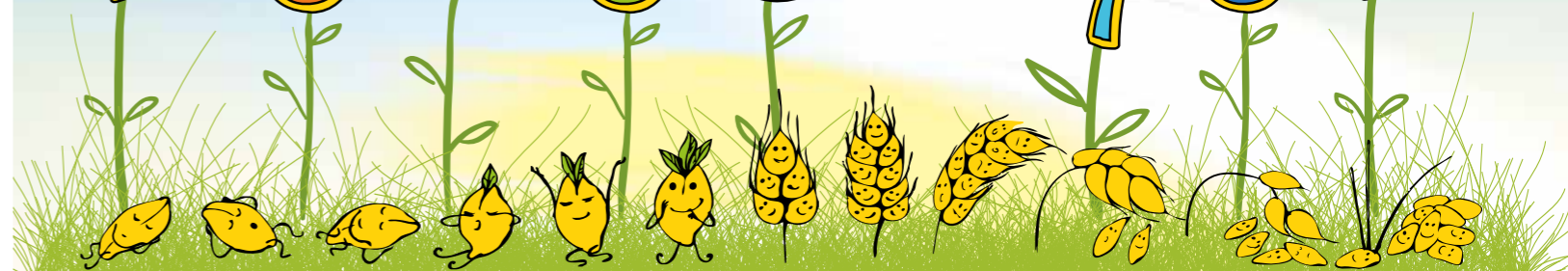
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ”.

Юний мандрівник _____

(твоє ім'я та прізвище)

№24/2015
ЖОВТЕНЬ

КОЛОСОЧОК

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

Ніагарський водоспад

– Я ще ніколи не бачила такого великого озера! – здивовано вигукнула Лапуня, стоячи на палубі „Артеміди”. – Воно – наче справжнє море!

– Нічого дивного, Лапуню, озеро Верхнє – це найбільше прісноводне озеро світу. Воно майже вдвічі більше від Азовського моря, – пояснив Розумник.

– А я думав, що найбільше прісноводне озеро – це Байкал, – здивувався Пустунчик.

– Ні, Пустунчику, Байкал – це найглибше озеро й одне із найчистіших, – підказала Лапуня.

– До речі, озеро Верхнє – це не лише найбільше, а також найглибше озеро серед Великих озер Північної Америки. Воно, як і інші Великі озера, крім озера Мічиган, яке повністю

знаходиться на території Сполучених Штатів Америки, простяглось уздовж кордону між США та Канадою, – підказав капітан Дік.

Що ближче катер підпливав до русла Ніагари, то стурбованішим здавався капітан Дік. Він часто вимірював глибину за бортом, щось рахував і врешті сказав:

– На жаль, рівень води в Ніагарі зараз дуже низький, бо вже давно не випадали дощі. „Артеміда” є досить великим судном, і я боюсь, що воно не зможе проплисти річкою. Та ви не хвилюйтеся, – заспокоїв він Зерняток. – На борту „Артеміди” є надувний човен, на ньому ви швидко доберетесь до водоспаду.

Наступного дня Зернятка пливли Ніагарою. Розумник керував човном, Лапуня замальовувала в альбомі навколишні краєвиди, а Пустунчик фотографував. Ніагара виявилась невеликою річкою зі спокійною течією.

– Розумнику, якщо ти стомився, я можу повеслувати замість тебе, – запропонував свої послуги Пустунчик.

– Гарзд, – погодився Розумник. – Тільки будь обережним.

А тим часом Ніагара повільно змінювалась. Швидкість течії зростала, посеред річки виринали стовбури дерев, котрі потрібно було оминати. Пропливаючи повз камінь, Пустунчик вирішив відштовхнутися від нього, щоб уникнути зіткнення, і зламав весло. Некерований човен понесла течія...

– Що робити? – перелякалася Лапуня. – Якщо течія віднесе човен до водоспаду, ми розіб'ємось.

– Ситуація дуже серйозна, і нам треба за будь-яку ціну дістатися берега, – погодився Розумник.

Та попри всі намагання, Зерняткам не вдавалось відновити керування човном, який безпорадно крутився посеред річки. Попереду грізно гуркотів Ніагарський водоспад. Аж раптом Зернятка помітили: до них від правого берега швидко наближається невеликий човен. Коли човен підплив ближче, Зернятка помітили, що ним керує старий індіанець. Він вправно прив'язав надувного човна Зерняток до своєї піроги і доставив їх до берега.

Індіанець подав знак, і Зернятка вирушили за ним вглиб лісу, ледь помітною стежинкою, яка привела їх до житла індіанця. Воно було зроблено зі встромлених у землю гнучких жердин, зв'язаних угорі мотуззям. Споруда мала куполоподібну форму і була вкрита гілками та корою дерев. Відкинувши одну зі шкур, індіанець запросив Зерняток увійти всередину. В центрі житла зна-

дилось місце для вогнища, стіни були обтягнуті шкурами та прикрашені різноманітними виробами з лози та намистом, що робило житло дуже затишним.

– Ну, що ж, давайте знайомитися. Мене звуть Самотній Вовк. А як звати вас, і хто ви такі? – запитав він.

– Це – Лапуня і Пустунчик, а мене звати Розумником. А ще нас називають допитливими Зернятками, тому що ми дуже любимо подорожувати і цікавимося усім на світі, – відрекомендував друзів Розумник.

– А що ви робите в лісі, і чому вас називають Самотнім Вовком? – поцікавився Пустунчик.

– Нажаль, сьогодні індіанці переживають не найліпші часи, – зітхнув індіанець. – Колись нам належали усі простори Північної Америки: від північних холодних країв до південних окраїн материка. Сьогодні індіанці становлять лише два-три відсотки від усього населення Північної Америки. Більшість з них проживає у резерваціях – територіях, що мало придатні для життя, куди їх примусово виселили європейці.

– Я давно хотів дізнатися, чому корінних жителів Північної Америки називають індіанцями.

– Все дуже просто, – відповів Самотній Вовк. – Колумб, відкривши наш материк, думав, що він потрапив до Індії, тому місцевих жителів назвав індіанцями. Ця назва збереглась і до нині. Ви – перші мої гості за декілька років, і я з радістю покажу вам Ніагарський водоспад, але спершу давайте по вечеряємо, а ви розкажете мені про себе.

Поївши смачної рибної юшки, яку приготував Самотній Вовк, Зернятка почали розповідати індіанцеві про те, як збудували Машину Подорожей, і як випадково потрапили до Австралії. Після цього вирішили побувати на усіх материках і ознайомитись із їхніми визначними місцями. Коли вони завершували розповідь, настала ніч, і Самотній Вовк запропонував їм нічліг.

Зранку, як тільки зійшло сонечко, індіанець розбудив Зерняток, і вони вирушили в подорож до Ніагарського водоспаду. Спочатку йшли лісом, потім плили по Ніагарі на пірозі індіанця, далі знову мандрували лісом. Протягом досить тривалого часу Зернятка чули шум, який нарастив, та водоспаду все ще не було видно.

– Ми можемо підійти ближче і ліпше роздивитися водоспад, але тоді ми не зможемо говорити, бо не будемо чути один одного через шум водоспаду, – звернувся до Зерняток Самотній Вовк.

